

III. str. 70.

IZVIEŠĆE

O DJELOVANJU RAVNATELJSTVA

Družbe

SV. CIRILA I METODA

ZA ISTRU

od 1. siečnja do 31. prosinca 1896.

VOLOSKO
TISKARNA G. BATTESTIN
1897.

Marini

IZVIEŠĆE

O DJELOVANJU RAVNATELJSTVA

Družbe

SV. CIRILA I METODA

ZA ISTRU

od 1. siečnja do 31. prosinca 1896.

VOLOSKO
TISKARNA G. BATTISTIN
1897.

UPRAVA DRUŽBE
SV. CIRILA I METODA
ZA ISTRU

od 1894-1897

I. Ravnateljstvo :

1. Predsjednik: Presvjetli g. Dr. Dinko Vitezić
2. Podpredsjednik: g. Viktor Tomičić
3. Tajnik: g. Ante Šimunić
4. Blagajnik: g. Dr. Niko Fabianić
5. Odbornik: Monsig. Vinko Zamlić
6. " čast. g. Ljudevit Čiković
7. " g. Dr. Mate Trinajstić
8. " g. Dr. Matko Laginja
9. " velečast. g. Rajmund Jelušić.

II. Nadzorno vijeće:

1. Gosp. Vjekoslav Spinčić
2. " Slavoj Jenko
3. " Kazimir Jelušić

III. Obranički Sud:

1. Preč. g. Ante Turak
2. Gosp. Dr. Dinko Trinajstić
3. " Mate Kundić.

Dne 1. julija 1897. obdržavala se u Opatiji u prostorijama „Zorin-doma“ VI. godišnja glavna skupština družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru.

Prije formalnog otvorenja skupštine imenovao je g. predsjednik družbe u odbor za ustanovljenje broja prisutnih pravo glasa imajućih članova čast. g. Ljudevita Čikovića i g. Petra Matanić, koji nakon točnog pregleda ustanoviše, da su u smislu postojećih pravila imajući pravo glasa prisutni:

I. Od strane središnjeg Ravnateljstva:

1. Presvjetli g. Dr. Dinko Vitezić, predsjednik.
2. g. Viktor Tomičić, podpredsjednik.
3. g. Ante Šimunić, tajnik.
4. g. Dr. Niko Fabianić, blagajnik.
5. Monsig. Vinko Zamlić, odbornik.
6. g. Ljudevit Čiković.
7. g. Dr. Mate Trinajstić.

II. Od strane nadzornoga Vijeća:

8. g. Vjekoslav Spinčić.
9. g. Slavoj Jenko.
10. g. Kazimir Jelušić.

III. Od strane obraničkog suda:

11. g. Dr. Dinko Trinajstić.

IV. Od podružnica:

12. **Boljun:** g. Jakov Buretić.
13. " g. Josip Vidošić.
14. **Dubašnica:** (ženska) gdjica. Anka Trinajstić.
15. **Opatija:** " gdja. Karmina Peršić.
16. " (mužka) g. Jakov Jurković.
17. " " g. Pavao Tomašić.
18. " " g. Ivan Letiš.
19. **Pula:** g. Lacko Križ

20. **Veprinac**: g. Ivan Bačić.
21. " g. Andrija Peršić.
22. " g. Ivan Tancabel.
23. **Volosko** (ženska): gdjica. Anka Stanger.
24. " " gdjica. Benjamina Rauch.
25. " (mužka): g. Dr. Konrad Janežić.
26. " " g. Dr. Ivan Pošćić.
27. **Vrbnik**: g. Petar Matanić.
28. g. Ivan Trinajstić.
29. g. Vjekoslav Brozović, utemeljitelj.
30. g. Ante Kalac, "
31. g. Andrija Mikiša, "
32. g. Dr. Andrija Stanger, "

Gospodin predsjednik konstatirajući dostatan broj članova ovlaštenih za glavnu skupštinu otvara istu predstavio joj ponajprije poglavitog kot. komesara blagorodnog g. barona Reinleina kao povjerenika ces. kr. vlade.

Prije no preći na devni red g. predsjednik izjavlja sljedeće:

U smislu §. 22 društvenog pravilnika redovita glavna skupština morala se obdržavati u mjesecu svibnju, nu obzirom na to što bijahu nekoji odbornici u mjesecu svibnju zaokupljeni drugim važnim poslom te obzirom na to što su nekoje podružnice zakasnila poslati društvu svoja izvješća to se sa obdržavanjem glavne skupštine moralo zakasnit a to se zakašnjenje iz gore navedenih razloga mora držati opravdanim: Radi toga g. predsjednik postavlja slavnj skupštini sljedeći predlog na glasanje: „Društveno Ravnateljstvo opravdalo se je, što se nije držala redovita glavna skupština za prošlu upravnu godinu u roku propisanom po § 22 društvenih pravila, te se današnja glavna skupština imade smatrati zakonitom“.

Taj predlog bje jednoglasno primljen.

Pozdrav i komunikacije predsjedništva glasiše zatim kako sledi:

Slavna skupštino!

Častna gospodo!

Otvarajući četvrtu redovitu glavnu skupštinu družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, dopustite, č. g., da Vas prije svega u ime odstupajućeg društvenog ravnateljstva pozdravim.

Polag zadnje točke § 24. društvenih pravila toli društveno ravnateljstvo koli nadzorno vieće i obranički sud, jednom riečju ciela središnja uprava biraju se na tri godine dana; a pošto je sadašnja uprava birana bila u glavnoj skupštini, obdržavanoj dne 12. julija 1894., to njoj do malo dana iztiče rok trogodišnjeg obstanaka.

Na koncu našega djelovanja najsvetija nam je dužnost, da se najtoplije zahvalimo celomu hrvatskomu i slovenskomu novinarstvu, nadobudnoj našoj mladeži, ženskim i mužkim podružnicama, te velikom broju pojedinih osoba obojega spola, koje neumornim svojim radom podpomagahu odstupajuće ravnateljstvo i tako mu olakotiše težku njegovu zadaću, izražavajući istodobno vruću želju, da sve ove pojedine i skupne osobe izvole i prema našim nasljednikom izkazivati onakovu blagohotnost, kakovu su oni svedjer izkazivali prama nama.

Kroz ovo razdoblje od triju godina, što nas je dopala čast biti na kormilu našoj družbi, ova je doduše napredovala, ali taj napredak nije onakov, kakovog bi iziskivale velike potrebe našeg zanemarenoga puka.

Ustrojilo se nekoliko pučkih učiona; ali malen je to broj prama velikoj oskudici hrvatskih, dotično slovenskih pučkih učiona u našoj pokrajini.

Ustanovilo se do sada 26, što ženskih, što mužkih podružnica naše družbe. Ali premalen je taj broj za uspješni joj rad; jer kako smo jur u drugoj prigodi razložili, trebalo bi u tu svrhu ustrojiti barem jednu podružnicu u svakoj župi, u kojoj stanuju izključivo Hrvati i Slovenci, ili u kojoj jesu oni u velikoj većini. A mjesto toga što vidimo? Vidimo, da bez obzira na naše opetovane vruće molbe i zaklinjanje ima i napućenijih naših župa čak sa preko 3000 čistih Hrvata ili Slovenaca, u kojima kao da nikomu ni ne pada na um poduzeti potrebite korake, da bi se ondje ustrojila mužka ili ženska ili mješovita podružnica. Ja neću navesti imena, jer nomina sunt odiosa; ali nemogu nikako mimoići, da stanovnikom takovih mjesta i u ovoj prigodi nedoviknem, da se jednom probude, te uvide, kakovoj se sramoti oni takovom nemarnošću izvrgavaju.

Kako pak da prekorig nehajstvo, što preuzimlje mah u našoj pokrajini, gdje no se propušta pristupiti družbi, koja je od najveće važnosti i od neizmjerne potrebe za naše pučanstvo, kao što je to družba svetog Cirila i Metoda za Istru. Žalibože ima kod nas ljudi, koji se hvastaju, da su najvatreniji rodoljubi, a kad tamo nisu očutili ni potrebu, da postanu članovi ovakove družbe. Hvala liepa na takovom rodoljublju! — Nadajmo se, da će naši nasljednici u upravi biti u tom pogledu sretniji od nas, te da će im uspjeti pribaviti društvu razmjerno više članova i ustrojiti više podružnica, nego li nama.

U radu naše družbe u minuloj sunčanoj godini, koja je polag naših pravila istodobuo i upravna godina, izviestit će vas društveni tajnik, a društveni blagajnik podat će vam točan račun o ekonomičnom stanju družbe u istom razdobju.

Meni neka bude dopušteno nadovesti samo nekoliko rieči u jednom i drugom pogledu. Gledom na rad, red mi je prije svega opaziti, da s razloga, što su prinosi Istre, kao malene i ne baš

bogate pokrajine razmjerno premaleni prama raznovrstnim nuždama i potrebama naše družbe, društveno je ravnateljstvo pred kakov mjesec dana umolilo vis. c. kr. ministarstvo unutarnjih posala za dozvolu, da bude, izim u Istri, i u drugih pokrajinah ove poludržave dopušteno ustrojiti podružnice družbe sv. Cirila i Metoda za Istru. Na tu molbu nije se još dobilo nikakova odgovora.

U glavnoj skupštini održavanoj dne 12. srpnja 1894. bijaše prihvaćena sliedeća rezolucija:

„Nalaze se odboru, da izradi do buduće glavne skupštine nacrt o mirovini učitelja“.

Ma da je i bila ova rezolucija jednoglasno primljena, odbor ipak nije nacrt izradio, pošto družba u ono vrijeme nije imala svojih učitelja, a bilo bi smješno izraditi naredbu o mirovini učitelja, kad učitelja neima. Nego buduć je sada družba osnovala svoje učione, te iste obiskrila učiteljskim silama, pitanje je postalo zreлим, te je ravnateljstvo scienilo, da se može s njim baviti.

Ono je doista izradilo nacrt naredbe, kojom ne samo, da se ustanovljuje mirovina, nego se u obće uređuju svi odnošaji družbe sv. Cirila i Metoda prema njezinim učiteljem i učiteljicam, t. j. sve međusobne dužnosti i prava. Taj tako razšireni nacrt prekrat će se kao 6. točka današnjeg dnevog reda. Da pak svaki član, komu pripada pravo glasovanja, može što temeljitije o stvari razpravljati, to se taj nacrt dalo tiskati i po jedan komad uručilo svakomu, komu pripada pravo sudjelovati kod razprave.

Društveno ravnateljstvo ovršilo je naloge, podane mu u zadnjoj glavnoj skupštini, održavanoj dne 30. srpnja 1896., kako će Vam to potanko razložiti društveni tajnik u svojem izvješću.

Odbornik dr. Matko Laginja primio je punomoć od društvenog ravnateljstva, da zastupa u Sarajevu družbu sv. Cirila i Metoda za Istru u razpravi ostavine blagopokojnog Mihajla Babića. Slične punomoći primio je dr. Laginja i od drugih legatara istog pokojnika, a imenice od „Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“, od društva „sv. Jeronima“, „Matice Hrvatske“ i od „Saveza hrvatskih pjevačkih društva u Zagrebu“.

Početak kolovoza 1896. odputovao je dr. Laginja u Sarajevo i zadržao se ondje preko dvadeset dana.

Dne 1. rujna iste godine držalo je ravnateljstvo družbe sv. Cirila i Metoda odborску sjednicu u Voloskom, u kojoj je on predao obširno izvješće o svojem radu do onoga dana, u pogledu Babićeve ostavine i predložio nacrt budućeg daljnjeg djelovanja. Pošto sam pak ja početkom svibnja t. g. imao poći u Slavoniju, to sam odlučio upotriebiti ovu okolnost, da pohitim do Sarajeva, i da se što točnije obavjestim o stanju ovoga velevažnoga posla. Oko polovice svibnja došao sam u Sarajevo i ostao ondje ciele četiri dana. U isto vrijeme imao sam zgode sastati se sa različitim osobama, koje se ovim poslom bave, te ga potanko proučiti.

Rado bih vam, častno gospodo, kazao, kakav je utisak to moje izraživanje na mene učinilo, ali za sada u interesu same stvari treba, da to propustim.

Početak minolog lipnja dr. Laginja pošao je drugi put u Sarajevo i ondje ostao nekoliko dana. Do mala, kako čujem, opet će onamo.

Dr. Mile Starčević saobćio mi je svojim pismom od 31. prosinca 1896, odnosno na moje pismo 12. istoga mjeseca, da će se zapis od 1000 for., koje je njegov blagopokojni stric ostavio družbi sv. Cirila i Metoda, izplatiti istom onda, kad budu ostali dugovi u iznosu od 60,000 for., koji su na „Domu“ pravom zaloga osjegurani, sasvim izplaćeni. U istom pismu dodao je dr. Mile Starčević, da je navedeni zapis jur uknjižen na „Domu“, tako da nema pogibelji, da bi družba svoju tražbinu izgubila.

Osim ovih zapisa učinjeni su tečajem god. 1896. na korist naše družbe još sliedeći:

Mile Matešić, posjednik u Karlovcu, zapisao je družbi sv. Cirila i Metoda za Istru 500 for.

Stjepan Srkulj, župnik u Županji (Slavonija), naredio je svomu universalnomu nasljedniku Ivanu Svirčeviću, kapelanu u Županji, da plati 100 for. istoj družbi; napokon.

Adolf Holjac u Vinkovcih (Slavonija) oporukom od 20. srpnje 1896 zapisao je družbi sv. Cirila i Metoda za Istru 100 for.

Pozivljen vas, častna gospodo, da u znak vaše harnosti prama ovim preminulim dobročiniteljima naše družbe uzkliknete „Slava im“ i da se to zabilježi u zapisnik današnje sjednice.

Na taj poziv g. predsjednika prisutni se digoše i uskliknuše jednodušno „Slava im!“

U izvanrednoj glavnoj skupštini prve hrvatske štedionice u Zagrebu održavanoj dne 20. prosinca 1896, bijaše prihvaćen predlog ravnateljstva, polag kojeg bila je među ostalim humanitarnim, znanstvenim i kulturnim zavodima obdarena i družba sv. Cirila i Metoda za Istru, sa liepom svotom od 1000 for. Premda predsjedništvo družbe nije propustilo zamoliti posebnim pismom upravljenim na blagorodnog gospodina Andriju Jakčina, predsjednika navedenog kreditnog zavoda, da bi izvolio biti tumačem njegove neizmjerne zahvalnosti za taj plemeniti dar prema onomu slavnomu društvu, nemogu ipak propustiti, a da i u ovoj svečanoj prigodi ne izrazim našu najtopliju harnost prema istomu društvu na toj izvanrednoj darežljivosti.

Što se tiče ekonomičkog stanja, upravna god. 1896 nebi se imala smatrati kao najlošija od svih predidućih godina, uzme li se u obzir samo utjerane novce (većinom redoviti dohodeci) te ne uračunavajući i onih svota, pripadajućih družbi, kojih ona nije još utjerala kako su n. p. zapisi i darovi još ne izplaćeni.

I doista polag položenih računa imovno je stanje družbe sljedeće:

a). U prvoj godini (od početka srpnja 1893 do ožujka 1894):

Prihod	for.	12,416.75	24833'50
Razhod	for.	2,261.78	4523'56
		Po tom višak for. 10,154.97	

b). U drugoj upravnoj godini (od 1. travnja do 31 prosinca 1894):

Prihod	for.	9,210.50	1821'00
Razhod	for.	7,528.42	5056'84
		Po tom višak for. 1,682.08	

c). U trećoj godini (od 1. siečnja do 31. prosinca 1895):

Prihod	for.	10,023.72	20047'44
Razhod	for.	7,295.60	14591'20
		Po tom višak for. 2,728.12	

d). U četvrtoj godini (od 1. siečnja do 31. prosinca 1896, o kojoj se sada radi):

Prihod	for.	10,331.46	20662'92
Razhod	for.	9,398.14 ¹ / ₂	14496'29
		Po tom višak for. 933.31 ¹ / ₂	

Stanje prikazuje se još povoljnije, kad se uzmu u obzir, kako se i moraju, zapisi i darovi učinjeni na korist družbe u upravnoj godini, o kojoj se radi, ali u istoj još neutjerani.

Polag §-a 684 gr. zak. pripada pravo legataru na legatate počamsi od dana smrti oporučitelja, ali polag susljednog § 685 istoga zakonika, baštinik nije po pravilu dužan ovršiti ili izplatiti legatate prije godinu dana iza smrti oporučitelja.

Tečajem godine 1896 preminuli su, kako smo jurve kazali, sljedeći dobrotvorci naše družbe sa sljedećim zapisima na njezinu korist:

1. Mih. D. Babić sa zapisom od 25,000 for.
2. Dr. A. Starčević " " 1,000 "
3. Mile Matešić " " 500 "
4. Stjepan Srkulj " " 100 "
5. Adof Holjac " " 100 "

Ad 1. Što se tiče prvoga najvažnijega zapisa, naime onoga M. Babića od 25,000 for., budući da će radi istoga po svoj prilici nastati priepor medju našom družbom i ostalimi legatari s jedne, te medju tvrdkom „Braća Racher u Sarajevu“, s druge strane, to se za sada svotu ovoga zapisa može, dapače mora uvrstiti u prihod za godinu 1896, ali u stupac dvojbena vjeresija (credito dubbioso).

ad 2. Obzirom na gori navedene zakonske ustanove scienim, da je družbeni blagajnik zapisanu svotu od 1000 for. punim pravom uvrstio u prihod upravne godine 1896, a to u stupac bezkamatna vjeresija (credito infruttuoso).

ad 3., 4. i 5. Pošto glede ovršbe ostalih triju zapisa nije još iztekao rok od jedne godine, a i nijedan od istih nije još izplaćen, to pogledom na navedene zakonske odredbe imaju se isti uvrstiti kao prihod za god. 1896 i to u stupac bezkamatna vjeresija.

Nu glede zapisa Adolfa Holjca (br. 5) opazit ću, da je već kotarski sud u Vinkovcih svojom odlukom od 2. svibnja 1897, br. 5822 medju ostalim legatarima obavjestio i družbu sv. Cirila i Metoda, da joj je slobodno dignuti kod kr. poreznog ureda u Vinkovcima, kao ostavinskog ureda, svotu od 100 for., sačinjavajuću zapis pokojnoga Adolfa Holjca. Društveno ravnateljstvo podnjelo je već dotičnu molbu kr. kotarskom sudu u Vinkovcima.

Pošto tekom upravne godine 1896 nije bila izplaćena ni svota od 1000 for., kojom je obdarila našu družbu prva hrvatska štedionica u Zagrebu, to glede ubrojbe u račun lanjske godine valja isto, što se je kazalo u pogledu zapisa; t. j. da dotična svota ima biti unešena u stupac bezkamatna vjeresija.

I glede ove svote red mi je opaziti, da je slavno ravnateljstvo spomenutog zavoda svojim dopisom od 15. lipnja 1897. stavilo jur istu svotu na razpolaganje ravnateljstvu naše družbe.

Iz navedenoga sledi, da će svoti od . . . . for. 10,331.46 koja se polag računa društvenog blagajnika utjerala u novcu tekom g. 1896, imaju dodati sljedeći iznosi, naime:

Zapis p. dr. A. Starčevića	for.	1000
Zapis pok. Mata Matešana	"	500
Zapis pok. Stjepana Srkulja	"	100
Zapis pok. Adolfa Holjca	"	100
Dar I. hrv. štedionice u Zagrebu	"	1000

Dakle ukupno for. 2,700.—

tako da prihod družbe za 1896 iznaša ukupno . . for. 13,031.46

Buduć će se, kako sam jur kazao, o zapisu pokojnog Mihajla Babića po svoj prilici zametnuti pravda, iznos se tog zapisa uvršta doduše u prihod upravne godine 1896, ali pošto je ova točka dvojbene naravi, to se za sada ne uvrstuje kao dohodak u ukupni račun.

Danas biti ćete pozvani da po treći put izaberete društveno ravnateljstvo.

Prvo je obavljalo svoju službu, otkad je družba stupila u život, naime od mjeseca srpnja 1893 do 12 srpnja 1894, dakle kroz godinu dana od prilike. Ono bijaše izabrano na temelju pri-

jašnjih pravila i radilo je do prve redovite glavne skupštine, držane dne 4. travnja 1894, kao privremeni društveni odbor; a pošto su svi odborski članovi u ovoj sjednici potvrđeni bili, to je isti odbor za ostalo kratko vrijeme od privremenoga postao stalnim.

U glavnoj skupštini držanoj dne 12. srpnja 1894, kako sam jur na početku spomenuo, izabrala se na temelju novih pravila središnja uprava, t. j. sadašnje društveno ravnateljstvo, nadzorno vijeće i obranički sud.

Budući da baš sada svršava trogodište njihovog djelovanja, to će se u današnjoj sjednici obaviti izbor članova svih navedenih tiela, polag propisa § 24. društvenih pravila.

Pošto napredak družbe ovisi najviše o sposobnosti, valjanosti i radinosti uprave, to ne sumnjam ni najmanje, da ćete, č. g., postupati kod tog čina onom ozbiljnošću i oprežnošću, kakovu iziskuje važnost samoga posla.

Na posljedku neka mi bude dopušteno odazvati se žalostnoj jednoj dužnosti.

Dne 7. siečnja t. g. nemila smrt ugrabila nam je utemeljiteljnog člana dr. Ivana Crnčića, nadpopa kolegijalnog kaptola i bivšega ravnatelja zavoda sv. Jerolima u Rimu, te člana jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Premda je pokojnik preko 30 godina boravio u tuđini, ipak je u njegovim grudima vazda kucalo srce za hrvatski narod, iz koga je nikao. Njegove mnogobrojne književne radnje pružaju nam očevitni dokaz, kako je on iz daljine budnim okom pratio razvitak svoga naroda, bilo na književnom bilo na političkom polju. U znak naše žalosti nad gubitkom takovoga muža, pozivljem Vas č. g. uzklikom: „Slava mu“, da ustanete i da se to zabilježi u zapisnik današnje sjednice.

Prisutni ustaju i kliknu: „Slava mu!“

Na to je pročitao tajnik sljedeće izvješće tajnikovo:

„— Po koji lav!“ — rieči su omiljelog našeg pjesnika, — po koja podrtina iz davno minule dobe, dodajem ja: eto po sudu naših protivnika nepobitnih dokaza i svjedočanstva njihovog prava na ovu pokrajinu našu. I prevrću se starodavne, iskrivljene listine, izvrća se, krnji i nateže poviestnica, pišu se omašne razprave takozvanih povjestničkih crtica Istre, više se i bući nakaplanjem i zvučnim frazama obsjenjuje se lakovjerni sviet hoteći pod silu, da se našu zemlju prikaže drugačijom nego li u istinu jest.

Nu dokle se u sjajnim gospodskim dvoranama snuje, kako da se što uspješnije mistificira javno mnijenje, — tamo u tišini gorskoj u gluhoj zabiti ubavih dolinica, na veličajnom žalu sinjega mora tihe i čedne izbijaju uboge kućerke istarskog mučenika, gdje se potomstvu čuva i goji najvelebniji merner spomenik, svjedočanstvo našeg bivstva, naše moći — božanstvenim dahom u srдца naših otaca udahnuta sladka majčina rieč.

Rimski orlovi izginuli, mletački lav pogodjen franačkim topom protegnuo svoje pandže sa svetog ovog tla, kroz stoljeća i stoljeća otimali se mogućnici za prvenstvom i gospodstvom nad nama, nu kano što sunce božje iza burnih i olujnih oblačina još uvijek žarko sije, tako je kroz čitavo to vrijeme cvao i sjao naš divni jezik premila naša hrvatska rieč. U kući i u crkvi bujila je ona jedrim životom i očuvala nam se do dana današnjega čista i bistra ko alem-kam, našem srdcu jednako i draga i mila. Nu sljedeći nekršćansku i nečovječju onu: Mors tua, vita mea, — dušmani se naše krvi oboriše na tu našu svetinju nečuvenom drzkosti. — Podpomagani od kojekuda, hoće da silom ugnjetu svoj jezik nevinoj našoj dječici nastojeći, da nas za uvijek nestane sa lica ove Istre, natopljene krvlju i znojem naših otaca. — Ište se našu duševnu smrt i propast e da bi se na ruševinama naše moći uvrstila tuđa vlast nad liepim ovim hrvatskim krajem. Nu prije neg bi imalo, da slavskome plemenu u Istri kucne tužno zvono, javljajući svijetu njegovu smrt, istarski se Hrvati, sviestni svete svoje dužnosti pred Bogom i pred mučeničkom svojom braćom podigli na noge i da se odupru brutalnoj sili naših dušmana okupili se oko barjaka ove dične naše družbe sv. Cirila i Metoda i pod egidom otih naših dioskura dali se na ozbiljni rad, čiji se plodovi danas već u narodu liepo zamjećuju.

Da su istarski Hrvati podpunoma shvatili zamašnu zadaću naše družbe, vidi se to iz broja njezinih podružnica, koje su se ustanovile u ovom kratkom razdoblju njezinog obstanka. Kako je razvidno iz imenika družbinih podružnica, štampanog u izvješću od god. 1895 družba sv. Cirila i Metoda za Istru imala je u svemu 22 podružnice. Uračunav k tomu novo ustrojene podružnice: mužku u Voloskom, Ciritežu, te na novo uspostavljenu mužku podružnicu u Dubasnici, to bi naša družba koncem god. 1896 brojila 25 podružnica. Krivo bi učinio našem narodu u Istri, kad bi pomislio samo, da se taj broj podružnica neće pomnožiti a njegovo nam rodoljublje jamči, da će u što skorijoj budućnosti ustanoviti take podružnice svagdje, gdje god imade dvadesetak dobrih rodoljuba. Postojećim pako postavljam na srđce, da uznastoje kako bi njihovo djelovanje što više odgovaralo uzvišenoj svrsi družbe. Istina je, svaki je početak težak, a još ga težim čine nesnosne naše prilike, nu ipak scienim, da bi se uz malo dobre volje mogle svladati i veće oprieke i poteškoće. Zato budi i s ovog mjesta preporučeno svim uglednim odborima pojedinih podružnica, da se što toplije zauzmiđu za procvat povjerene im podružnice. Svoje djelovanje nek ne ograniču na samu godišnju glavnu skupštinu. Izdani i na sve podružnice razaslati „Naputak“ govori jasno o dušnostima odbora podružnica. Svaki odbornik neka taj naputak dobro prouči, i bude li se točno držao svih unutra sadržanih norma, podružnice a s njima i čitava družba osjetiti će iz toga veliku korist. Svakako bilo bi željeti, da naše podružnice daju nešto više života o

sebi, i da si udruživanjem, izletima i inim zabavama pribave veći broj članova, čime će i njim prinosi biti to izdašniji.

O imovnom stanju družbe izvjestit će Vas gosp. blagajnik. Moja je namjera, da tek mimogrede natuknem štogodj o toj točki. Raznim prinosima imovno se stanje i u prošloj godini znatno povećalo. — Mimo podružnica, svjestnih povjerenika i novoustupivših članova pridonijelo je k tomu mnogo i hrvatsko novinstvo, koje je kô i prošlih godina bez razlike stranaka jedno-dušno zagovaralo našu „Družbu“, toplo ju preporučivalo, sabiralo i oglašivalo prinose darežljivih rodoljuba. Na tim patriotskim izkazima domaćeg našeg novinstva mi nemamo dovoljno rieči, da im izkažemo vruću našu zahvalnost. Nu neka znadu slavna Uredništva hrvatskih novina, da im ljubavi i susretljivosti istarski patnik nikada zaboravit neće i da će se do vjeka rado sjećati svojih prijatelja i dičnih zagovornika. Bog im platio svima, svima, i uzdržao ih i krepio u svetom radu oko narodnog spasa!

Njihovoj brizi i bratskomu nastojanju svih rodoljuba preporučujemo našu „Družbu“ i vruće ih molimo, da bi joj tvorom i sborom utirali put u srce hrvatskoga naroda. Potrebe naše družbe bivaju svakim danom veće, a hoće li se, da ona odgovara svojoj svrsi, to je nuždo, da svi, koliko nas ima, upremo svim silama, ne bi li joj olakšali teško doduše, ali i krasno djelo oko narodnog osvještenja. Za to svaki, tko iole može, bilo u veselim bilo u tužnim zgodama, neka se sjeti onog jadnog mučenika podno hrvatske drevne Učke gore, a i imućnike širom prostrane naše domovine zaklinjemo, da ne kasne stupiti k našoj „Družbi“ budi kao članovi utemeljitelji ili podupirajući.

Da predjem sada na djelovanje samoga ravnateljstva „Družbe“. Sljedeći liepi običaj prijašnjih godina, središnji je odbor „Družbe“ održavao svakog mjeseca svoje odborske sjednice. Tim sjednicama, koje se održavale u dobrohotno ustupljenim prostorijama društva „Bratinstva“ u Voloskom, predsjedao je svakog puta naš velezasluzni starina, veleuč. gosp. Dr. Vitezić, koji nije ni za najnepogodnijih zimskih dana požalio ni muke, ni truda, već se uvijek našao među prvimi na određenom mjestu. Sakupljeni bi odbornici čitali i pretresivali razne podneske pridošle na ravnateljstvo tekom minolog mjeseca. O svim tim sjednicama vodio se i posebni zapisnik.

Izim odborskih sjednica održavala se i godišnja glavna skupština družbe, i to kao običajno u Opatiji. Dne 30. julija prošle godine sastala se u sjajnim prostorijama „Zorin-doma“ liepa kita gospodja i gospodjica, te odabrano kolo prokušanih naših rodoljuba. O teku skupštine govori поближе tiskano i među članove razaslano „izvješće“, za to meni ne preostaje drugo, no da iznesem predloge, koje je glavna skupština prihvatila a ravnateljstvo izvršilo.

1. Usljed predloga gg. Dinka i Mata Trinajstića, te Dr. Matka Laginje, podneslo je ravnateljstvo „Družbe“ na c. kr. ministarstvo bogoštovlja i nastave, te na njegov. preuzvišenost gosp. ministra predsjednika spomenice, glede ustanovljenja hrvatske gimnazije u Pazinu, i glede ustrojenja pučkih škola s hrvatskim nastavnim jezikom svagdje ondje, gdje imade dostatan broj djece dužne polaziti školu.

2. Polag predloga gosp. Lacka Križa, odaslanika družbine podružnice u Puli, ravnateljstvo je pozvalo istu, da izvede sve predizvide i predradnje za ustanovljenje barem jedne pučke škole u Puli, i da gotovim predlogom dodje pred ravnateljstvo družbe.

Podružnica u Puli odazvala se je pozivu ravnateljstva, a o predlogu, što mu ga podnijela, viećalo se u jednoj od posljednjih odborskih sjednica. Konačno rješenje slediti će pako naskoro.

3. Ravnateljstvo je poprimilo preporuku veleuč. Dr. Dinka Trinajstića, i uvelo čekovne knjižice za jeftinije i laglje dostavljanje novca na centralni odbor. Nu glavni uspjeh rada našega ravnateljstva u prošastoj godini bilo je otvorenje škola u Kašteliru i Baderni. Ova dva sela nalaze se u kotaru porečkom, koji je napučen u velikom broju pučanstvom hrvatske narodnosti, a ipak neima nijedne javne redovite pučke škole sa hrvatskim naukovnim jezikom. Dodajmo k tomu još i to, što su ta dva odabrana mjesta dvie važne točke, s kojih bi se vremenom moglo najuspješnije razmaknuti blagotvorno djelo oko narodnog osvještenja u svim onim okolnim mjestima, to će biti svakomu jasno, za što se je „Družba“ već u prvom svom zametku trsila, da ustanovi svoje škole u Kašteliru i Baderni.

Kako je poštovanoj skupštini znano već iz izvještaja prošlih godina s otvorenjem škole u Baderni zatezalo se sa strane nadležne oblasti. Već se bilo imenovalo i učitelja, već se dogradila i druga škola u Kašteliru, a rješenja za Badernu nema. Ravnateljstvo „Družbe“ je u više zgoda nastojalo, da stvar pospješi, dok je konačno visoko ces. kr. zemaljsko školsko vieće za Istru u sjednici dd. 29./9. 1896. odobrilo, da se otvori škola u Kašteliru, a za Badernu sledilo je odobrenje sa strane visokoistoga vieća u sjednici od 31./10. iste godine.

Ravnateljstvo se požurilo, da o tome obavjesti dotične učitelje naloživ im, da što prije započnu svoje školsko djelovanje. I tako već vidimo gdje se dne 22. oktobra 1896. svečanim načinom otvara škola u Kašteliru, a ona u Baderni mjesec dana kasnije.

Bili su to dani radosti i utjehe za nevoljni onaj narod, koji je sada vidio izpunjene svoje davne želje. U Kašteliru upisalo se već prigodom otvorenja škole do 123 djece obojega spola. Tu je namješten za učitelja gosp. Anton Ryšlavy, dočim je vjersku obuku prezeo dobrohotno tamošnji župe upravitelj velečastni gospodin Stavelik. U Baderni pako, gdje je namješten za učitelja gosp.

Josip Pečarić, podučaje u vjeronauku velečastni tamošnji župnik Fran Gorec. Koli jednomu toli i drugomu gosp. vjeroučitelju ravnateljstvo „Družbe“ je najusrdnije zahvalilo na trudu. Živili i množili se takvi dični rodoljubi!

Kao što je u svoje doba školi u Krkavcima i u Slumu, tako je onaj u Brgudcu (občina Buzet) „Družba“ Sv. Cirila i Metoda priskočila u pomoć s izdatnom podporom. Njezina je dakle zasluga, te se je uz dobru volju čestitoga onoga pučanstva mogla dograditi pomenuta škola, koja bje svečanim načinom blagoslovljena dne 8. oktobra 1896.

Družba je izim toga podarila pomoćnu školu u Kršanu liepom svotom, a u najnovije doba doznačila je čestitomu gosp. Korbaru, kapelanu u sv. Mariji od Zdravlja, primjerenu podporu.

Ni siromašnu našu učeću se mladež nije naša „Družba“ pustila s vida.

Tekom prošle godine podielilo je ravnateljstvo medju potrebnije i vrednije najbolje učenike srednjih učilišta nekoliko podpora, a nade je, da će te žrtve donieti našem narodu obilna ploda.

Ravnateljstvo se je bavilo u svojim sjednicama i inim životnim pitanjem, zasjećajućim u prosvjetu našega naroda, te uznastojalo, da doskoči savjetom i tvorom ondje, gdje je najveća nužda.

Početak je učinjen — bude li u narodu malo dobre volje, konačni će uspjeh okruniti golemo djelo naših prvaka. Teški se na nas svalili dani; odasvud se na nas vrebja. Hrvati! Naši djedi obranili su Evropu od ljutog Azijata, mi pako nastojmo, da obranimo sebe i ovu našu grudu, koja nas je rodila. Da to postignemo u prvom nam se je redu što čvršće stisnuti se uz naše vodje pod svetim i plamtećim barjakom „Družbe“ Sv. Cirila i Metoda za Istru.

Ovo bje izvješće pozdravljeno burnimi „Živio“ klici.

Blagajnik družbe pročitao je zatim svoje izvješće, koje glasi:

Poštovana skupštino!

Častim se izvjestiti vas o stanju družbine blagajne tekom godine 1896. kako sliedi:

A. Račun prihoda.

1. Gotovina u ručnih blagajnah	for.	2036.23
2. Prinosi utemeljiteljnih i podupirajućih članova	„	170.—
3. Prinosi redovitih i izvanrednih članova	„	95.20
4. Darovi, zapisi i prihodi od zabava	„	3,253.62
5. Cirilo-Methodijski dar	„	15.—
Odnos . . for.		5,570.05

Prenos . . for. 5,570.05

6. Prinosi podružnica:

1. Mužka u Dubašnici	for.	59.87	
2. Podružnica u Bermu	„	74.55	
3. Mužka u Vrbniku	„	27.50	
4. Ženska u Voloskom	„	138.37	
5. Podruž. u Boljunskom polju	„	26.55	
6. Mužka podruž. u Kastvu	„	241.94	
7. Podruž. u Veprincu	„	46.25	
8. Podruž. Sv. Ivan Buzetski	„	24.62	
9. Podruž. Medulin	„	34.—	
10. Mužka i ženska u Omišlju	„	46.46	
11. Ženska podruž. u Opatiji	„	55.—	
12. Podruž. Sv. Martin Buzetski	„	36.83	
13. Ženska podruž. u Mihotićih	„	38.90	
14. Mužka podruž. Pazin	„	27.86	
15. Ženska podruž. Kastav	„	33.80	912.49
7. Kupovina prodanih knjiga	„	1.92	
8. Najmarina školske zgrade u Juršićih	„	187.50	
9. Interesi narasli tečajem godine 1896. na razne uložene glavnice	„	542.17	
10. Dignute glavnice	„	3,117.33	
Ukupni prihod for.		10,331.46	
Ukupni razhod		9,398.14 ¹ / ₂	
Ostaje u blagajni dne 31. decembra 1896 . . . . . for.		933.31 ¹ / ₂	

B. Račun razhoda.

1. Upravni troškovi	for.	847.93
2. Podpore (učenikom)	„	30.—
3. Školski troškovi:		
a). Podpora za školu u Brestu	for.	300.—
b). Podpora za školu u Brgudcu	„	400.—
c). Podpora pomoćnoj školi u Keršanu	„	80.—
d). daljni troškovi preurednjenja škole u Juršićih	„	98.50
e). daljni troškovi gradnje kuće u Kašteliru	„	200.—
f). Nabava inventara škole u Kašteliru	„	375.44
g). Troškovi za nabavu inventara škole u Baderni	„	269.73
Odnos . . for.		1723.67 for. 877.93

Prenos . . for.	1723.67	for.	877.93
h). Plaće i odštete učiteljima	962.10		
i). Troškovi osjeganja kuće u Kašteliru	37.80	„	2,723.57
4. Knjige, tiskanice i različito		„	142.05
5. Troškovi za dobavu inventara za društveni odbor		„	29.—
6. Uložene glavnice i uglavničeni kamati		„	5,625.59 ¹ / ₂
Ukupni razhod for.			9,398.14 ¹ / ₂

C. Izkaz

družbine imovine dne 31. decembra 1896.

1. Gotovina u blagajni	for.	933.31 ¹ / ₂
2. Uložene glavnice ujedno sa uglavničeni do 31. decembra 1896. naraslimi kamati:		
a). kod istarske posujilnice u Puli na knjižicu br. 787	f.	5,564.49
b). kod iste na knjižicu br. 78	„	2,981.25
c). kod njezine podružnice u Pazinu na knjižicu br. 15	„	528.37
d). kod iste podružnice na knjižicu br. 3	„	27.86
e). kod koparske posujilnice na knjižicu br. 111	„	61.93
f). kod podgradske posujilnice na knjižicu br. 8	„	2,154.04
g). kod iste ua na knjiž. br. 128	„	1,098.59
h). kod c. kr. poštne štedionice	„	13.18
i). u čekovnom odielu iste	„	322.61
3. Tražbine:		
a). prema uredništvu „Naše Sloge“ u Trstu	f.	976.66 ¹ / ₂
b). prema odlomku Pregara	„	700.—
c). prema Krbavcu i dr. iz Sluma	„	150.—
d). prema Dr. Dinku Trinajstiću od podpore za školu u Gologorici	„	500.—
Imetak u gotovini, ulozenim glavnica i tražbinama iznašao je dakle dne 31. decembra 1896	f.	16,012.30
Dne 31. decembra 1895. iznašao je	„	14,606.95
te se je dakle tekom godine 1896. povećao sa	f.	1,405.35
Odnos . . for.		16,012.30

Prenos . . for. 16,012.30

4. Nekretnine:		
Vriedile su dne 31. decembra 1895 . f.	13,815.07	
Tekom godine potrošilo se za dogradnju kuće	298.50	
tako da iste dne 31. decembra 1896. vriede		14,113.57
5. Pokretnine:		
Vriedile su dne 31. decembra 1895 . f.	155.52	
tekom godine donakupilo se (pokućva učila i dr.) ukupno za	674.17	
ukupno . . . . . f.	829.69	
odbija se 10 ⁰ / _o „	82.97	
te ostaje vriednost istih dne 31. decembra 1896		746.72
tako da iznaša imovina dne 31. decembra 1896. ukupno	for.	30,872.59
isti dan godine 1895. iznašala je	„	28,577.54
te se je dakle tečajem godine povećala za	for.	2,295.05

Pročitano izvješće blagajnika skupština prima sa zadovoljstvom do znanja.

Pošto bijaše izvješće blagajnika pročitano izvjestio je g. Kazimir Jelušić u ime nadzornoga vieća da je ovo pregledalo društvene račune od 1. januara 1896 do 31. decembra iste godine i u redu pronašlo kako u izvještaju blagajnika izkazano; stoga predlaže izvjestitelj da se upravi družbe za njezino djelovanje tečajem godine 1896. podieli absolutoriji, što je skupština jednoglasno prihvatila.

Kao 6. točka dnevnoga reda bila je na ovogodišnjoj glavnoj skupštini razprava o pragmatici za učitelje i učiteljice na školama družbe Sv. Ćirila i Metoda. Pragmatikom imali su se urediti odnošaji između družbe i njezinih učitelja. — U svrhu laglje i temeljitije razprave o tom po družbu vrlo važnom pitanju dalo je raznateljstvo tiskati u više stotina primjeraka nacrt te pragmatike te je iste porazdjelilo pred razpravom o pragmatici među prisutnima. — U tu razpravu utjecahu gg. Dr. K. Janežić, Lacko Križ, Dr. Dinko Trinajstić, Petar Matanić, August Rajčić, prof. Vjekoslav Spinčić i Viktor Ćar te bi iza podulje razprave pragmatika od skupštine prihvaćena uz različite promjene prvobitnog nacrta. Pragmatiku za učitelje i učiteljice na družbinim školama kako ju je ovogodišnja skupština zaključila dalo je ravnateljstvo tiskati i odposlalo po jedan primjerak iste svojim učiteljem da se uzmognu po istoj ravnati.

Po dovršenoj razpravi o pragmatici javlja g. predsjednik da će se prije izbora novoga odbora razpravljati 8. točka dnevnoga

reda t. j. mozebitni predlozi te moli gg. koja žele pri toj točki dnevnoga reda štogod predlagati da se prijave za rieč.

Pri toj točki dnevnoga reda prijavlja se za rieč g. Lacko Križ, odaslanik podružnice Pula te postavlja iza obrazloženja sljedeći predlog:

Glavna skupština zaključuje:

a) da se početkom školske ili barem početkom sunčane godine otvori u Puli hrvatska škola družbe sv. Cirila i Metodu.

b) da se podružnici u Puli po njezinom odaslaniku naloži, da učini za to odmah shodne korake.

c) da družba razpiše natječaj i nadje dvie sposobne učiteljske sile.

Nakon što bijahu o tom predmetu govorila gg. Monsignor Zamlić i prof. Spinčić bje predlog g. Lacka Križa sa promjenom predloženom po g. prof. Spinčiću prihvaćen od skupštine te se isti glasi:

Pozivlju se ravnateljstvo družbe i podružnice u Puli da čim skorije učine sve moguće korake da se družbina škola u Puli što prije otvori.

Gospodin Lacko Križ predlaže nadalje da ravnateljstvo družbe nastoji da se izvješće o družbinom radu čim prije tiska. Ovaj predlog bje jednoglasno od skupštine primljen te je g. predsjednik obećao da će se u buduće izvješća tiskati po mogućnosti odmah iza glavne skupštine.

Gosp. Dr. Konrad Janežić predlaže da se celomu ravnateljstvu a navlastito g. predsjedniku izjavi radi njegove požrtvornosti osobita zahvala, što da se ima zabilježiti u zapisnik.

Taj se predlog prima jednoglasno.

Gosp. predsjednik zahvali u ime svoje i u ime ravnateljstva. Nakon stanke od četvrt sata prelazi se na izbor:

A. Predsjednika.

B. Podpredsjednika.

C. 7 (sedam) članova ravnateljstva.

Gosp. predsjednik imenuje skrutatorima gg. prof. V. Spinčića i D.ra Ivana Pošćić.

ad A.) Predsjednikom bijaše jednoglasno izabran g. Dr. Dinko Vitežić, odvjetnik u Krku

ad B.) Podpredsjednikom g. Dr. K. Janežić odvjetnik u Voloskom

ad C.) ostali članovi ravnateljstva.

1. Monsignor Vinko Zamlić župnik u Voloskom.

2. Profesor Vjekoslav Spinčić zastupnik naroda u Spinčići-Kastav.

3. Dr. Matko Laginja odvjetnik i narodni zastupnik u Puli.

4. Dr. Niko Fabianić občinski liečnik u Voloskom.

5. Viktor Tomičić posjednik u Voloskom.

6. Ante Simunić posjednik u Voloskom.

7. Dr. Ivan Pošćić odvjetnički perovodja u Voloskom.

U nadzorno vieće bijahu izabrani:

Dr. Dinko Trinajstić, odvjetnik i narodni zastupnik u Pazinu.

Slavoj Jenko narodni zastupnik u Podgradu.

Kazimir Jelušić načelnik u Kastvu.

U obranički sud bijahu izabrani:

Ante Turak dekan u Kastvu.

Dr. M. Trinajstić odvjetnik i zastupnik naroda u Buzetu.

Dr. A. Stanger odvjetnik i zastupnik naroda u Voloskom.

Poslie obavljenog izbora zahvaljuje se predsjednik na povjerenju koje skupština u njega polaže te obećaje da će za družbu raditi koliko mu budu sile dopuštale.

Pošto bijaše time iscrpljen dnevni red, g. predsjednik zatvara skupštinu pozvav prisutne, da izraze svoju privrženost Njegovom Veličanstvu, Premilostivomu Našemu Cesaru i Kralju Franu Josipu I., našto se skupština odazva trokratnim burnim: Živio!

Članovi utemeljitelji do konca god. 1896.

Članovi utemeljitelji, koji su do konca godine 1896. uplatiti utemeljiteljnu svotu 100 forinti, ili se obvezali uplatiti u ustanovljenom roku, jesu sljedeći:

1. Antić A. L., pom. kapet., Bakar.	22. Jakovčić Ivan, pom. kapet., Rieka.
2. Babić Mijo, veletržac, Sarajevo.	23. Jelačić grof Gjuro, Novi dvori (Zaprešić).
3. Dr. Ivan Banjačić, odvjetnik, Karlovac.	24. K. Iv., Knin.
4. Milutin. Barač, ravnatelj tvornice, Rieka.	25. Kalac Ante, nadžupnik, Buzet.
5. Belavić Mate,	26. Kiseljak Dr. Ivan, liečnik, Rieka.
6. Biankini Gjuro, urednik „Narodn. Lista“, Zadar.	27. Kornitzer Dr. Gustav, odvjetnik, Karlovac.
7. Bollé Ivan, trgovac, Rieka.	28. Križevačka grad. občina.
8. Brozović Pop Vjekoslav, dušobrižnik, Crnica.	29. Kumičić Toma, veleposjed., Berseč.
9. Bučar Roko, Zagreb.	30. Klofanda Vaclav, kapel., Sv. Matej.
10. Burić Marko, veletržac, Rieka	31. Laginja Dr. Matko, odvjetnik, Pula.
11. Burgstaller Gjuro, trg., Karlovac.	32. Lenac udova Franjica, Lovran.
12. Crnadak Dr. Vlad., odvjet., Sisak.	33. Matejčić Fran, profesor Kopar.
13. Derenčin Dr. Josip., kotar. liečnik, Križevci.	34. Mikiša Andre, župnik, Lanišće.
14. Flegar Josip, župnik Sušnjevica.	35. Milovčić Rudolf, Drd, Beč.
15. Gjureković Vlad., mag. farm., Gospić.	36. Modrušan Gustav, liečnik, Karlovac.
16. Glavac Josip, učitelj, Gradiška.	37. Nikolić-Podzrinski Dr. pl. Vladimir, Zagreb.
17. Gorec Fran, župnik, Baderna.	38. Občina Kastav.
18. Haramija Stjepan, trgovac, Sušak.	39. Orlandini Vinko, župnik, Rakotole.
19. Hegedić Vjekoslav, župnik Dubovac.	40. Pajkurić Andre, pom., kap., Rieka.
20. Hladky Teodor.	41. Pančur Fran, profesor, Kopar.
21. J. J., Kopar.	42. Pavačić Braća, trgovci, Rieka.
	43. Pisačić pl. Franjo, veloposj., Zlatar.
	44. Podružnica Podgrad.

45. Randić Ivan, brodovlastnik, Rieka. Kostrena.	58. Trinajstić pop. Ivan, Malinska.
46. Relja L. P., Zadar.	59. Trinajstić Dr. Mate, odvjet., Buzet.
47. Rod. pokoj., prof. M. Jerković.	60. Vlahov vitez Bogdan, tajnik, Solno-grad.
48. Ružić Gjuro, veletičac, Rieka.	61. Vilhar Sćitimir.
49. Stanger Dr. Andre, odvjet., Volosko.	62. Vitezić Dr. Dinko, odvjetnik Krk,
50. Šnap Konrad, kanonik, Zagreb.	63. Vranić Ivan, župnik, Vrh kr. Buzeta.
51. Šterk Ante, pom. kap., Rieka.	64. Vrbanić Adele, gospodja, Karlovac.
52. Svarić Janko.	65. Vrbanić Josip, načelnik, Karlovac.
53. Sileny Vaclav, kapelan, Kastav.	66. Vrabc Ivan, kapelan, Kastav.
54. S. A., Trst.	67. Velikanje Josip, kapelan, Juršići.
55. Spinčić, Vjekoslav prof., Kastav.	68. Žezjavić Dr. Gjuro, župnik, Marija Bistrica.
56. Tomičić Victor, Volosko.	
57. Trinajstić Dr. Dinko, odvjet., Pazin.	

Izkaz podružnica družbe sv. Cirila i Metoda va Istru ustanovljenih do koncen godine 1896.

1. Boljun, podružnica	kotar Pazin.
2. Beram	" Pazin.
3. Čiritež (Roč) podružnica	" Pazin.
4. Dubašnica, ženska podružnica	" Lošinj.
5. Dubašnica, muška	" Lošinj.
6. Kastav muška	" Volosko.
7. Kastav, ženska	" Volosko.
8. Malinska, muška	" Lošinj.
9. Medulin, podružnica	" Pula.
10. Mihotići, ženska podružnica	" Volosko.
11. Omišalj, muška	" Lošinj.
12. Omišalj, ženska	" Lošinj.
13. Opatija, muška	" Volosko.
14. Opatija, ženska	" Volosko.
15. Pazin, podružnica	" Pazin.
16. Podgrad, "	" Volosko.
17. Pula	" Pula.
18. Sv. Petar u Sumi podružnica	" Pazin.
19. Sv. Ivan (Buzet)	" Kopar.
20. Sv. Martin (Buzet)	" Kopar.
21. Štrped (Buzet)	" Kopar.
22. Sovinjak (Buzet)	" Kopar.
23. Vrh (Buzet)	" Kopar.
24. Vrbnik, muška podružnica	" Lošinj.
25. Vrbnik ženska	" Lošinj.
26. Veprinac podružnica	" Volosko.
27. Volosko, ženska podružnica	" Volosko.
28. Volosko, muška	" Volosko.
29. Žminj, podružnica	" Pazin